

Stop met het sponsoren van al die actiegroepen

Telegraaf 21 november 2019 pag. T21

OPINIE Syp Wynia, politiek en economisch columnist

Het ministerie van Buitenlandse Zaken is een onoverzichtelijke geldpomp. Dat geldt vooral voor het aandeel van minister Sigrid Kaag (ontwikkelingssamenwerking, D66) die jaarlijks zo'n 6 miljard euro mag uitgeven. Honderden miljoenen daarvan komen terecht bij actiegroepen die weinig of geen leden hebben, maar vooral van overheidsgeld leven. Met dat geld bestoken ze zowel de overheid als de samenleving met acties, lobby's en rechtszaken.

Dat geld voor ontwikkelingshulp gebruikt wordt om acties in Nederland en elders te betalen is al zo oud als het eerste ministerschap van de PvdA'er Jan Pronk in 1973. Pronk zag ontwikkelingshulp als een methode om de wereld in linkse zin te verbeteren. Sindsdien is Buitenlandse Zaken een grabbelton voor actiegroepen, lobbygroepen en andere zelfbenoemde wereldverbeteraars, die soms weinig met het buitenland, maar altijd met het beïnvloeden van het Binnenhof van doen hebben.

Zo stampte PvdA-minister Lilianne Ploumen in 2013 een nieuwe subsidiepot uit de grond, 'partnerschappen voor samenspraak en tegenspraak' geheten. Enkele tientallen clubs kregen samen 185 miljoen euro per jaar om 'waakzaam' te zijn en onder meer kritisch te zijn op het Nederlandse overheidsbeleid. Op de lijst kwamen bekende subsidieontvangers als Cordaid, ICCO, Hivos en Novib, maar ook bekende clubs die je niet zo gauw bij ontwikkelingshulp zou verwachten, zoals Milieudefensie en het COC.

Dat subsidieprogramma van Ploumen wordt nu beheerd door minister Kaag, die daarmee de grootste sponsor van actievoerend Nederland is geworden. Vele tientallen particuliere initiatieven draaien niet op leden of donateurs, maar op de ontwikkelingshulp van minister Kaag.

Neem nu Milieudefensie. Die bekende actiegroep is extreem invloedrijk. Linkse politieke partijen laten hun programma qua natuur en klimaat dicteren door Milieudefensie. Ook andere politici zijn er gevoelig voor. Milieudefensie mag meepraten aan de 'klimaattafels', maar organiseert ook demonstraties en voert rechtszaken, ook tegen de staat. Zowel het 'gasverbod' voor nieuwe en oude woonhuizen als de Klimaatwet komt uit de koker van Milieudefensie.

Ondertussen komt slechts een derde van de 18 miljoen euro aan jaarinkomsten van Milieudefensie en wat bevriende clubs uit eigen inkomsten, 60 procent komt uit subsidies (vooral van minister Kaag) en de rest van de Postcodeloterij. Milieudefensie is in wezen een semioverheidsbedrijf, dat er zijn werk van gemaakt heeft om te ageren tegen de overheid.

Het COC maakt het zo mogelijk nog bonter. De organisatie van homoseksuelen en lesbiennes is de laatste jaren geradicaliseerd naar steeds kleinere mini-minderheden waarvoor uitzonderingen worden bepleit. Alexander Pechtold van D66 was trots dat hij de hele COC-eisenlijst in het regeerakkoord had gekregen. Ondertussen heeft het landelijke COC helemaal geen leden. Niet minder dan 98 procent van de 10 miljoen aan COC-inkomsten bestaat uit subsidie, voor het overgrote deel afkomstig van minister Kaag.

Zo is er een kluwen van groepen en groepjes met vaak mooie kantoren aan Amsterdamse grachten ontstaan, die leven van de ontwikkelingshulp van minister Kaag en met dat geld Nederland en de Nederlanders de maat nemen, ook over zulke zaken als het vrijgeven van drugs en het verbieden van Zwarte Piet. Het speelt zich af in het halfduister van de politiek. En het is de hoogste tijd dat het zichtbaar wordt. Zodat er een eind aan kan worden gemaakt.

Syp Wynia is

politiek en economisch columnist

Minister Kaag (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking) verdedigt komende week haar begroting voor 2020. Syp Wynia hoopt op een kritische Kamer. „Honderden miljoenen komen terecht bij actiegroepen die met dat geld de overheid en de samenleving bestoken.”